

§ 37

Dnr 2017/KS 0241 014

Uppföljning av erbjudande om broddar

Beredningen för medborgardialog och mångfalds förslag till kommunstyrelsen

1. Tyresöbor över 80 år erbjuds gratis broddar under åren 2018-2022.
2. Satsningen utvärderas under våren 2022.

Reservation

Peter Bylund (MP) lämnar en skriftlig reservation (bilaga).

Pål Keusch (S) lämnar en skriftlig reservation (bilaga).

Särskilt yttrande

Ulla Hoffman (V) lämnar ett ersättaryttrande (bilaga).

Protokollsanteckning

Om Ulla Hoffman (V) hade haft rösträtt hade hon yrkat i första hand bifall till yrkande från Pål Keusch (S) om broddar till personer över 75 år och i andra hand bifall till yrkande från Peter Bylund (MP) om broddar till personer över 65 år.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2015 att medborgare över 80 år ska erbjudas gratis broddar under 2016-2017 och att satsningen därefter ska följas upp. Syftet med insatsen har varit att minska risken för fallolyckor utomhus bland äldre, främja äldres hälsa samt att bidra till att öka tryggheten för de äldre att delta i olika aktiviteter. Det är dock svårt att bedöma i vilken utsträckning försöksprojektet uppnått sitt syfte. Flera faktorer har relevans i sammanhanget så som väderlek under vinterhalvåret, användandet av broddar, snöröjning och halkbekämpning. Responsen från äldre tyresöbor har dock varit positiv och insatsen har varit uppskattad. Kommunstyrelseförvaltningen väljer att inte lämna ett förslag angående en eventuell fortsatt satsning, utan överlämnar till

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

beredningen för medborgardialog och mångfald att lämna förslag till kommunstyrelsen.

Ordförandeutlåtande

Fall och fallskador hos äldre är ett växande folkhälsoproblem. Försöksprojektet under 2 år med gratis halkskydd/broddar till våra äldre tyresöbor har fått positiv respons och är en uppskattad insats. Det är dock svårt att bedöma i vilken utsträckning projektet uppnått syftet och lett till en minskning av fallolyckor. Min bedömning är att det är angeläget att fortsätta satsningen under en längre tidsperiod och öka möjligheterna till utvärdering. Uppföljningen visar att en fortsatt satsning på gratis broddar till tyresöbor över 80 år innebär en relativt låg kostnad och en smidig hantering på kommunens servicecenter.

Därför föreslår jag att beredningen föreslår kommunstyrelsen att tyresöbor över 80 år erbjuds gratis broddar under åren 2018-2022 och att satsningen utvärderas under våren 2022.

Ordförandeförslag

Ordförande Ulrica Riis Pedersen (C) föreslår att beredningen för medborgardialog och mångfald föreslår kommunstyrelsen att:

1. Tyresöbor över 80 år erbjuds gratis broddar under åren 2018-2022.
2. Satsningen utvärderas under våren 2022.

Yrkande

Peter Bylund (MP) yrkar att första beslutsatsen ändras enligt följande ”Tyresöbor över 65 år erbjuds gratis broddar under åren 2018-2022.”

Pål Keusch (S) yrkar att första beslutssatsen ändras enligt följande ”Tyresöbor över 75 år erbjuds gratis broddar under åren 2018-2022.”

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om beredningen bifaller ordförandens förslag till beslut.

Ordföranden ställer frågan om beredningen bifaller yrkandet från Peter Bylund (MP) om broddar till tyresöbor över 65 år.

Ordföranden ställer frågan om beredningen bifaller yrkandet från Pål Keusch

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

(S) om broddar till tyresöbor över 75 år.

Ordföranden finner att beredningen bifaller ordförandeförslaget.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Uppföljning av erbjudande om broddar.pdf

Reservation MP Beredningen för medborgardialog och mångfald 2017-10-10 §
37.pdf

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Vänsterpartiet
Tyresö

Särskilt yttrande

Beredningen för medborgardialog och mångfalds sammanträden den 10 oktober 2017 p. 2. Uppföljning av erbjudande om broddar.

Om jag hade haft rösträtt skulle jag ha ställt mig bakom Socialdemokraternas yrkande om att sänka åldern för gratis broddar till 75 år som en första etapp till Miljöpartiets förslag om att sänka åldern för gratis broddar till 65 år.

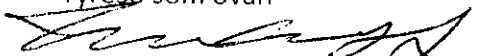
I tjänsteutlåtandet av Förvaltningschefen och Chefen för medborgarfokus reser Kommunstyrelseförvaltningen frågan var gränsen går för kommunens åtagande i förhållande till den enskildes ansvar för sin egen säkerhet och att minska risker för skador. Den frågan är relevant att ställa men det känns märkligt att den ställs i ett tjänsteutlåtande gällande 80-åriga invånares säkerhet och för att minska risken för skador.

Det sker cirka 18 000 höftledsbrott genom fallolyckor. De flesta fall sker inomhus. Genomsnittsåldern för dem med höftledsbrott är 82 år och tre fjärdedelar är kvinnor, vilket beror på att kvinnor har skörare skelett och i genomsnitt lever fyra år längre än män. Frågan om broddar för att minska risken för fallolyckor skulle därför kunna ses som en jämställdhetsfråga.

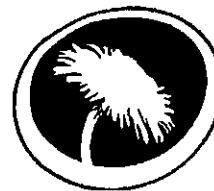
För att undvika fallolyckor inomhus kan hyresvärden ansöka om statliga medel för att säkra lägenheten. För att undvika fallolyckor utomhus under vintertiden har fastighetsägaren ansvaret för gångvägar inom bostadsområdet och kommunen har ansvaret för snöröjning på trottoarer, gator och vägar. Att ytterligare säkra gator och torg under vintertid är att erbjuda gratis broddar till de äldre kommuninvånarna.

I 5 kap 4§ SOL står att socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Därifrån är steget långt till en nattväktarstat där den enskilda fattigpensionären över 80 år betalar sina broddar själv.

Tyresö som ovan

Ulla Hoffmann, Vänsterpartiet

Reservation

Beredningen för medborgardialog
och mångfald
den 25 oktober 2017

Ärende 2. Uppföljning av erbjudande om broddar

Miljöpartiet anser att Beredningen för medborgardialog och mångfald av omsorg om äldre, av kostnaderna för Tyresö kommun och landstinget, skulle ha beslutat att erbjuda äldre från 65 år att få broddar utan kostnad.

Alliansen tycker egentligen att det är principiellt fel, men vill inte backa från tidigare beslut om att erbjuda broddar utan kostnader för äldre från 80 år, då de är rädda för att det ska ha negativ påverkan i valet 2018.

För miljöpartiet är inte kommunal omsorg och verksamhet bara räknepolitik utan vi anser att kommunal verksamhet måste se till social-, ekologisk- och ekonomisk hållbarhet! Hur många färre människor som skulle behöva lida om de fick broddar, pga färre fallolyckor, och hur mkt samhället skulle spara i lägre vård- och omsorgskostnader, vet vi inte men betydande kostnader tror vi!

Peter Bylund
Lédamot

Reservation

Beredningen för medborgardialog och mångfald den
10 oktober 2017.

Ärende 2. Uppföljning av erbjudande om broddar

Den Socialdemokratiska gruppen anser att Beredningen för Medborgardialog och Mångfald skulle ha beslutat om en sänkning av åldern för gratis broddar från dagens 80 år till 75 år.

Vi i den Socialdemokratiska gruppen anser att ett erbjudande av gratis broddar från 75 år skulle hjälpa till att minska halkolyckor, öka välmåendet samt stärka folkhälsan för kommunens äldre invånare.

Den ökade kostnaden av att erbjuda broddar från 75 år ålder uppvägs av att färre äldre drabbas av halkolyckor. Man måste ta med i beräkning att en person som drabbas av en halkolycka som resulterar i till exempel ett lårbensbrott, eventuellt behöver omsorg av hemtjänst en tid. Detta belastar också kommunens budget.

Med detta yrkar vi Socialdemokrater bifall till vårt förslag att erbjuda broddar från 75 år.

För den socialdemokratiska gruppen i BMM.

Tyresö den 21 oktober 2017

Pål Keusch

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Catarina Stavenberg

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-09-19

1 (4)

Diarienummer

2017/KS 0241 014

Kommunstyrelsen

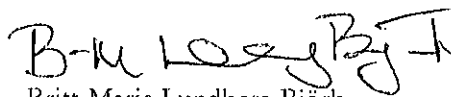
Uppföljning av erbjudande om broddar

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen överlämnar till beredningen för medborgardialog och mångfald att lämna förslag till beslut.

Bo Renman
Förvaltningschef

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef för medborgarfokus

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2015 att medborgare över 80 år ska erbjudas gratis broddar under 2016-2017 och att satsningen därefter ska följas upp.

Förvaltningen redovisar hur verksamheten genomförts och vilka kostnader det inneburit. Det är dock svårt att bedöma i vilken omfattning syftet med försöksprojektet har uppfyllts. Responsen från våra äldre tyresöbor har varit positiv och insatsen har uppskattats enligt servicecenter.

Kommunstyrelseförvaltningen lämnar inget förslag till fortsatt satsning eller inte utan överlämnar till beredningen för medborgardialog och mångfald att lämna förslag till beslut.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Enligt uppdrag av kommunstyrelsen utredde förvaltningen under hösten 2015 möjligheterna för kommunen att erbjuda gratis halkskydd/broddar till kommuninvånarna. Syftet med insatsen är att minska risken för fallolyckor utomhus bland äldre och främja äldres hälsa genom att bidra till att de kan känna sig tryggare utomhus under vintermånaderna och öka möjligheten att bibehålla fysiska och sociala aktiviteter även under vintertid. Utredningen genomfördes av kommunens säkerhetschef.

Kommunstyrelsen beslutade 2015-12 08 § 209 att medborgare över 80 år ska erbjudas gratis broddar under år 2016-2017 vilket finansieras av medel från kommundirektörens budget samt att satsningen ska följas upp under 2017.

Kommunstyrelsens beslut baserades på förslag från beredningen för medborgardialog och mångfald medan kommunledningskontorets förslag var att gratis broddar inte skulle erbjudas. I remissvar från kommunala pensionärsrådet och kommunala funktionshindersrådet framfördes förslag att gratis broddar ska erbjudas till Tyresöbor över 65 år.

Genomförande

Förvaltningens uppgift var att genomföra kommunstyrelsens beslut under mycket kort förberedelsestid vintersäsongen 2015/2016. Det var naturligtvis mycket angeläget att Tyresöborna kunde hämta ut broddarna så snart som möjligt eftersom vintersäsongen redan hade startat vid beslutstillfället. En direktupphandling i samråd med upphandlingsavdelningen genomfördes varvid fem leverantörer tillfrågades.

1 100 broddar i olika storlekar köptes in från leverantören Min fot under mellandagarna. Brev skickades till alla Tyresöbor med åldern från 79 år och 10 månader och äldre, totalt 1 800 personer. Brevet användes i utbyte mot ett par broddar som provades ut på servicecenter i kommunhuset.

Under en mycket intensiv period från 4 januari 2016 delade servicecenter ut broddar till 800 personer som i många fall fick köa för utprovningen. Enligt

servicecenter var responsen från Tyresöborna mycket positiv och insatsen uppskattades.

Inför vintersäsongen 2016/2017 skickades erbjudande ut till alla nyblivna 80-åringar i kommunen totalt 300 personer. 160 broddar hämtades ut.

Kostnader

Säsongen 2015/2016 uppgick kostnaderna för inköp till 110 000 kronor och säsongen 2016/2017 till 20 000 kronor.

Kostnaderna för de personella resurser som avsatts i servicecenter, för upphandling och administration har inte beräknats eftersom verksamheten kunnat hanteras inom ordinarie personalbemanning.

Effekter av satsningen

Fall och fallskador hos äldre är ett växande folkhälsoproblem. Enligt landstinget beräknas att i genomsnitt var tredje person över 65 år kommer att råka ut för en fallolycka. Cirka 8 av 10 som faller och skadar sig är över 65 år och kvinnorna drabbas mest. Vanligaste olycksplatsen är i hemmet, bland äldre inträffar 75 procent av skadorna i bostaden.

Syftet med projektet att dela ut gratis broddar är att minska risken för fallolyckor utomhus, främja äldres hälsa och bidra till att öka tryggheten för äldre att delta i olika aktiviteter.

Det är svårt att bedöma i vilken utsträckning försöksprojektet uppnått syftet och lett till minskning av fallolyckor bland äldre i kommunen. Någon tillförlitlig kommunstatistik kan inte tas fram och även andra faktorer har stark påverkan exempelvis en mild vinter, i vad utsträckning broddarna används osv. Att förebygga fallolyckor faller dessutom till stor del på kommuner, fastighetsägare och andra ansvariga för snöröjning och halkbekämpning.

Fortsatt satsning

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet tyresöbor över 80 år öka med cirka 150 personer årligen. En fortsatt satsning på gratis broddar för alla nyblivna 80-åringar innebär en kostnad av cirka 20-30 tkr per år.

En satsning på gratis broddar till alla över 65 år blir mycket omfattande vilket skulle innebära att utprovningen inte kan hanteras av servicecenter utan ett annat utlämningsställe måste upphandlas.

Antalet tyresöbor 65-79 år är cirka 6000 personer och en utökad satsning på denna åldersgrupp skulle innebära en kostnad av cirka 900 tkr och därefter en årligt mindre kostnad. Kostnader för utprovning etc. har inte beräknats.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning

En fortsatt satsning på gratis broddar till äldre över 80 år innebär relativt låga kostnader och servicecenter bedöms även fortsättningsvis kunna hantera utlämningen på ett smidigt sätt. Verksamheten har fått positiv respons och är uppskattad av våra äldre tyresöbor.

En fråga som dock måste ställas är var gränsen går för kommunens åtagande i förhållande till den enskildes ansvar för sin egen säkerhet och att minska risker för skador. Frågan är också hur man ska se på denna fråga på längre sikt.

Förvaltningen lämnar inget förslag till beslut utan överläter till beredningen för medborgardialog och mångfald att lämna förslag till kommunstyrelsen.